

Нацисти су 27. фебруара 1933. године подметнули пожар у коме је изгорела зграда немачке Скупштине (Рајхстаг). За тај чин оптужили су комунисте, а искористили су га као изговор за завођење терора. Тада су запаљене „ломаче“ на којима ће изгорети многи које су нацисти доживљавали као своје непријатеље, а под паролом завођења реда – дотучени су парламентарни поредак и медијске слободе.

РУЖИЧАСТА СЕЋАЊА

Те ружне историјске епизоде нисам могао да се не сетим пошто сам јуче увече ушао у кућу. Знатижеља да видим шта се дешава недалеко од мог стана, довела ме је на Трг републике, и то баш онај део централног сквера, где почиње Македонска улица. Отуда, доживео сам изненадни јуриш полиције. Према ономе што сам ја могао да видим, без икаквог повода, у духу фаланге Александра Македонског, она се обрушила на демонстранте. Од полицајаца је био бржи само сузавац, који се као густа магла спустио на присутне, неколико секунди пре полицијског јуриша.

Док сам спашавао, ако не главу, онда бар леђа, кроз главу су ми пролазиле сцене од пре 17 година! Деветог марта 1991. године, на истом месту, доживео сам бруталан и неиспровоциран напад полиције. Због бесомучних лажи тадашњег РТС-а, СПО је организовао митинг. Он још није ни почео, а милиција је покушала да сузавцем, пендрецима, борним колима, коњицом, растера демонстранте. Бесни због таквог понашања „органа реда“, они су одговорили каменицама и подизањем барикада. Наравно, било је, као и на сваком окупљању, ту и хулигана који су искористили прилику да разбијају излоге и пљачкају радње. Но, било је и медија који су узимали у заштиту истину и права нападнутог народа.

Сви знамо шта се потом дешавало. На улицама су се појавили тенкови и војска. Уследила су хапшења и пребијања како учесника у демонстрацијама, тако и политичких лидера. Забрањен је рад опозицији наклоњене телевизије „Студио Б“, и радија Б-92. За то време, државни медији су у глас тврдили како је полиција морала да интервенише да се митинг не би отргао контроли, и да су за све што се десило криви његови организатори.

МРАЧНА САДАШЊОСТ

И док сам размишљао о 9. марту, некако сам успео да стигнем до куће, избегавши агресивне полицијске „тројке“ које су, изгледа, тукле кога су стигле. Тада је наступио шок. Укључивши ТВ, схватио сам да РТС, Б-92 и Студио Б – једногласно тврде да су „хулигани“, који су се одвојили од „масе присталица Радована Караџића“, напали полицију и почели да разбијају радње. Нисам могао да се отргнем утиску, да су то много горе лажи него што су биле оне од пре 17 година. Тада се бар није тврдило да су „опак“ дечаци од 14 година извршили јуриш на „голоруке“ полицајце, већ су налажени разни изговори зашто је интервенција полиције била „нежна“. И ето, сетих се паљења немачке Скупштине.

Мојој тврдњи да је полиција намерно испровоцирала nerede, у прилог иде и елементарна логика. Додуше, ако је и потребно још нешто објашњавати после речи

полицијског официра које је забележила камера телевизије Б-92, док је Томислав Николић најављивао скори почетак шетње. Полицијски старешина је отприлике рекао – ма каква шетња, и потом је уследило пар „масних“ псовки.

Сукоб је започео пред сам крај митинга, а кулминирао у тренутку када је почео да говори заменик председника СРС-а. Било је јасно да се примакао тренутак да демонстранти крену према згради РТС-а. Да су неке агресивне групе, сакривене међу окупљеним народом, желеле да изазову хаос по граду, свакако би још мало сачекале. Када колона крене, имале би много шири простор за деловање. Онда би могле sukcesивно, у разним деловима града, да се од ње одвајају, и започињу „рушилачке активности“. Да ли би се тако нешто и десило, не знам, а надам да ипак не би. Међутим, оно што је очито, то је да је отпочињање немира пред сам крај митинга одговарало једино онима који су желели да не дође до шетње. Или да обавезно дође до нереда!

Масован пролазак демонстраната кроз град, свакако је много ефектнији вид протеста од пуког одржавања митинга. То знају садашњи властодршци, и у фази када настоје да консолидују своју власт наметањем медијске монолитности горе од оне из Милошевићеве епохе, задње што би хтели, то је да рескирају да се запали „бакља“ народних протеста. Они одлично знају да „тиха вода брег рони“. Уосталом, у садашњој влади седе и они који су 90-их година упорно протестовали, и они који су те протесте разбијали и сатанизовали. Отуда су на основу искуства стеченог са обе стране „барикада“, вероватно по сваку цену, хтели да у старту компромитују протесте. Ако не и да их трајно онемогуће. И, како се показало током ноћи, да једним ударцем постигну дупли резултат – да искористе пометњу како би изручили Хагу Радована Караџића.

„ЖАЛ ЗА ДЕВЕДЕСЕТИМА“

Са сетом можемо да се сећамо времена када је опозиција имала уз себе немали број медија, али и већи део невладиног сектора, међународних институција, па и још много тога. Сада нема готово ништа од набројаног. Штавише, некадашњи, бар од тадашњих власти, независни медији, сада су ревносни борци за самовољу владајућих структура. Напросто, западни ментори или сада већ власници тих медија, као и домаћи медијски тајкуни, од њих не очекују да буду објективни, већ да служе као пропагандни инструменти. Слично ствари стоје и са плејадом наших „реномираних“ НВО. Отуда, уз средства којима је располагао Милошевићев режим, овај садашњи располаже знатно убојитијим арсеналом. И изгледа намеравају да га нашироко користе. А они који не подржавају власт, немају коме ни да се жале. Кога је брига за њихова, не грађанска, већ основна људска права?

Још само да власт сазове неки контрамитинг, налик ономе од 11. марта 1991. године, одржаном на Ушћу. Само што би сада уместо Душана Матковића и Радомана Божовића, говорили Борис Тадић и Ивица Дачић. И неко од њих би можда рекао – да су демонстранти у центру града хулигани, и позвао присутне да се обрачунају са њима. Мада, поново сам смео с ума да они преферирају технику „паљења Рајхстага“ а не простодушну деветомартовску бруталност. Вероватно би ипак говорили о високопарним хуманистичким принципима и европским вредностима, док прљаве послове обављају

њихови медијски јуришници, сада много вештија и знатно боље опремљена полиција, и домаће а стране специјалне службе. Садашња власт је бар у нечему постала „рафинирана“ на западан начин.

* * *

Каква год имали политичка убеђења, надајмо се да ће наш народ ипак имати снаге и воље да се супротстави гушењу медијских слобода и извргавању демократије руглу. Јер, једна ствар је испољавање неких убеђења, а друга пасивно посматрање како се право на слободно изјашњавање суспендује. Политичарима због опредељења која нама делују најприхватљивије, поверавамо власт да би их демократски реализовали, а не да би власт злоупотребљавали. А злоупотребљавају је ако онемогућавају деловање и изражавање и оних политичара односно опредељења, са којима се не слажемо. Ако преко тога пређемо, никада нећемо знати да ли ће неко ноћу покуцати и на наша врата! Многи од Хитлерових опонената из 1944. године, погубљених после неуспелог покушаја атентата на фирера, усхићено су поздравили све оно што је уследило после паљења Рајхстага. Но, није много времена прошло док „маца није дошла на вратанца“.

Није прошло много времена ни од када је ДС, у коалицији са партијом С. Милошевића и још пар других странака, узела пуну власт, а већ су прешли црту која се у правној, уређеној земљи не прелази. Ноћас смо имали „прилику“ да доживимо и употребу бруталне силе, и само нам остаје да се надамо да злоупотреба полиције није имала трагичан исход, да неко од дечака који су пробали да јој се супротставе није погинуо или озбиљно повређен. Надајмо се и да све то није увод у „егzekуцију“ неких политичких странака које за садашњу власт могу да буду опасне. Надајмо се да ће све остати на нивоу медијског блаћења опозиције и бруталног пребијања демонстраната. Но, док се надамо, спремајмо се да као савесни грађани, мирно али упорно, бранимо демократски поредак. Пошто изгледа да све поново долазе на „своје“ тј. полиција опет у сласт млати народ, РТС стиче реноме „ТВ Бастиље“, а Мркоњић прича о обнови – да и ми потражимо наше старе добре пиштаљке.